

Naturhensyn i overordnede planer - Grønn plan og kommuneplanens arealdel

webinar 19.03.2024

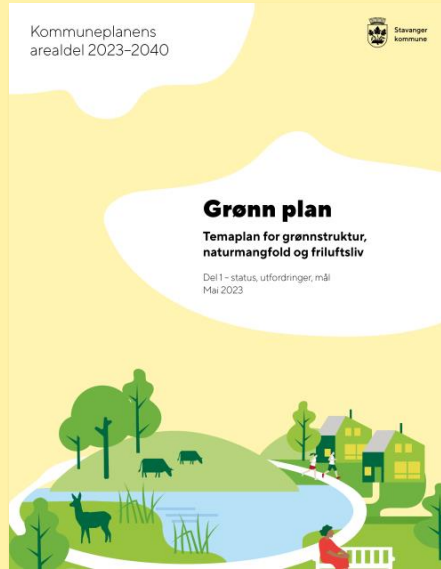
Felicitas Heimann,
seksjonssjef park og natur

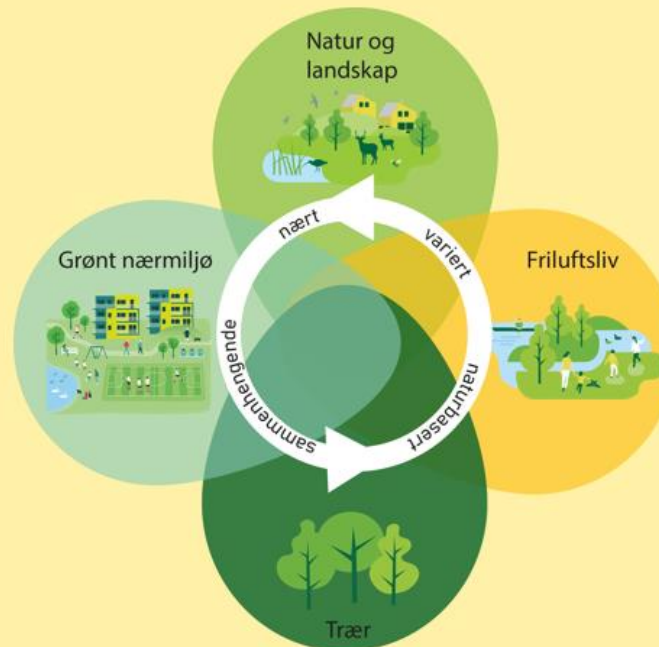
Stavanger
kommune

Grønn plan og kommuneplanens arealdel

Strategisk plan for grønnstruktur, naturmangfold og friluftsliv

4 strategiområder

Hovedmål grønnstrukturen

Stavangers grønnstruktur skal videreutvikles som

- bruks- og rekreasjonsområder for mennesker,
- for naturmangfold og
- for å bidra til klimatilpasning.

Grønnstrukturen skal være:

sammenhengende

nært

variert

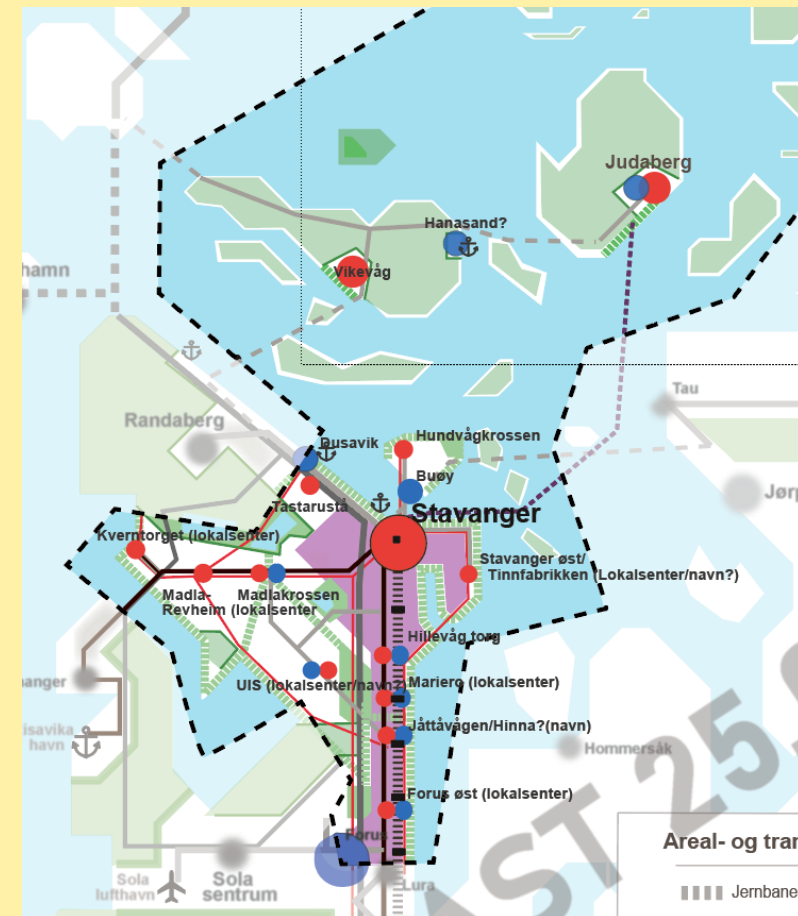

naturbasert

Naturhensyn i arealstrategien

- Bygge byen **innenfra og ut**. Med det mener vi at det skal bygges mest, tettest og høyest i Stavanger sentrum, rundt jernbanens holdeplasser og langs bussveitraseen, og i andre sentra i kommunen.
- Vi skal ta vare på **jord og natur og husholdere med arealene**. Det betyr at vi skal skjerme landbruksjord og naturverdier mot omdisponering og utbygging, i tråd med kommunens jordvernmål og målet om [arealnøytralitet](#) for naturverdier.
- Vi skal sikre byutvikling med **kvalitet og ivareta stedegne kvaliteter**. Den nye [arkitekturstrategien](#) og obligatorisk [stedsanalyse](#) skal bidra til at det vi bygger har gode estetiske kvaliteter og tar hensyn til omgivelsene.
- Vi skal utvikle bo- og nærmiljø med **grønne og inkluderende uterom** der alle føler trygghet og tilhørighet. Vi skal sikre at barnefamilier og eldre sikres egnet bolig. Det skal bygges varierte boliger i alle prisklasser i alle kommunedeler og sentra.
- **Vi skal bevare og videreutvikle Stavangers grønnsstruktur som bruks- og rekreasjonsområder for mennesker, for naturmangfold, og for å bidra til klimatilpasning. Vi skal ta vare på sjøområder og strandsoner.**

Arealnøytralitet for naturverdier

- Naturverdier og -areal skal i sum bevares.
- Bevare naturverdiene, særlig mot nedbygging og omdisponering
- Stanse nye naturinngrep, i tillegg til å restaurere eller tilbakeføre naturområder.
- Økt gjenbruk og fortetting av utbygde arealer som allerede har blitt utsatt for menneskelige inngrep og ikke bygge ut nye områder.
- Bruk tiltakshierarkiet!
- Ikke gratis å bygge ned natur.
- Ny nedbygging må kompenseres
- Arealregnskap: oversikt over omdisponert og tilbakeført naturareal

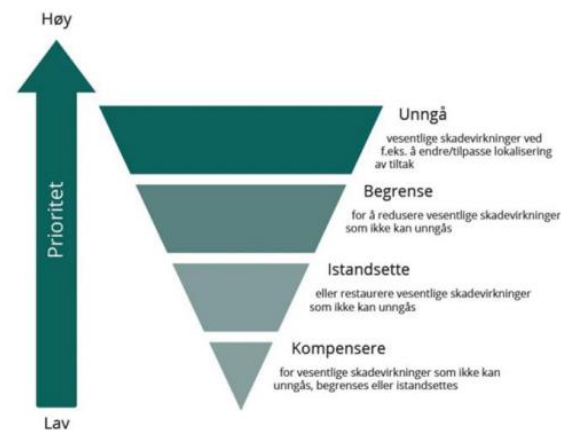
Punkt 2 i arealstrategien:

- Vi skal ta vare på jord og natur og husholdere med arealene. Det betyr at vi skal skjerme landbruksjord og naturverdier mot omdisponering og utbygging, i tråd med kommunens jordvernmål og målet om [arealnøytralitet](#) for naturverdier.

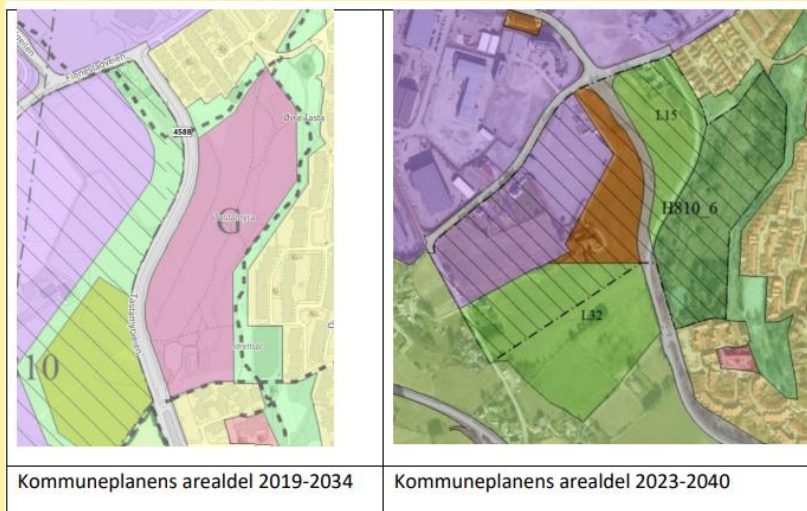
Retningslinje i pkt. 1.7 i kommuneplanen:

- **Prinsippet om arealnøytralitet for naturverdier bør legges til grunn og dokumenteres i planleggingen**

7. Prinsippene fra «tiltakshierarkiet» om å unngå, avbøte, redusere eller kompensere bør følges. Tiltak tilpasses slik at en i størst mulig grad unngår å forringe naturverdier. Ved større utbygginger bør det vurderes krav om erstatning og kompensasjon av naturverdier som forringes/ødelegges.

Tilbakeføring av utbyggingsareal i kommuneplan

Systematisk tilbakeføring av utbyggingsområder som ikke er regulert:

- Eks. Tastamyrå – tilbakeføring til grøntformål.
- Tilbakeføring til LNF – mange viktige naturtyper

Naturtypelokaliteter		LNF-områder	Areal (daa)
NiN	Kystlynghei	L13, L29, L30, L31	54
	Hule eiker	L10, L11, L22, L24, L26, L27	16
	Rik svartorsumpskog	L13, L22	13
	Frisk lågurtedellauvskog	L13, L22	6,6
	Naturbeitemark	L13	0,9
	Kilde-edellauvskog	L9	0,6
DN13	Naturbeitemark	L22	63
	Rik sumpskog	L22	10
	Rik edellauvskog	L22	4,7
	Småbiotoper	L21	3,7
	Kystmyr	L9	2,9

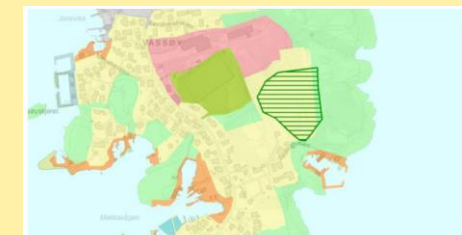
Tabell: naturtyper fra NiN og DN13 i nye LNF-områder. 17.04.23.

Kommuneplanens arealdel 2023–2040

Arealregnskap

Vedtatt i kommunestyret 1.6.2023

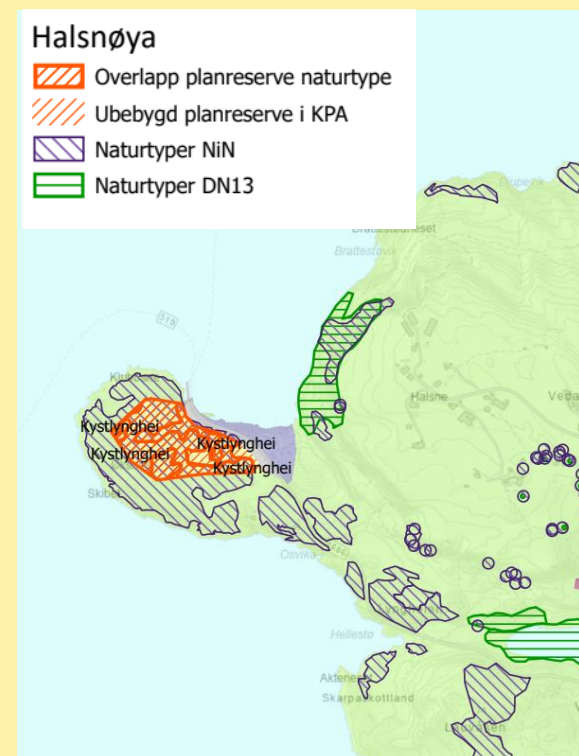
[vedlegg-4-arealregnskap-27.6.2023.pdf](#)
stavanger.kommune.no

B437 – Vassøy. Nåværende boligformål i konflikt med naturtype kystmyr.

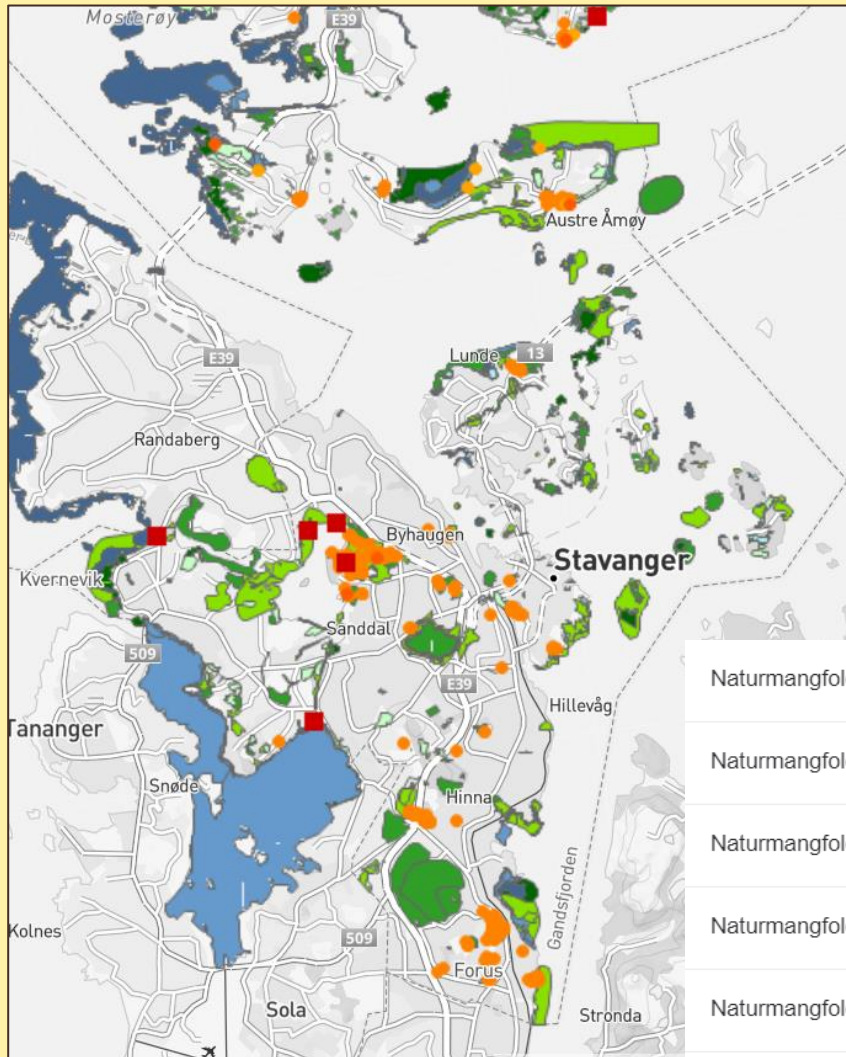

NØ130 – Hanasand. Nåværende næringsformål i konflikt med naturtype kystlynghei.

Fortsatt viktige naturverdier i utbyggingsareal

Temakart naturmangfold i kommuneplan

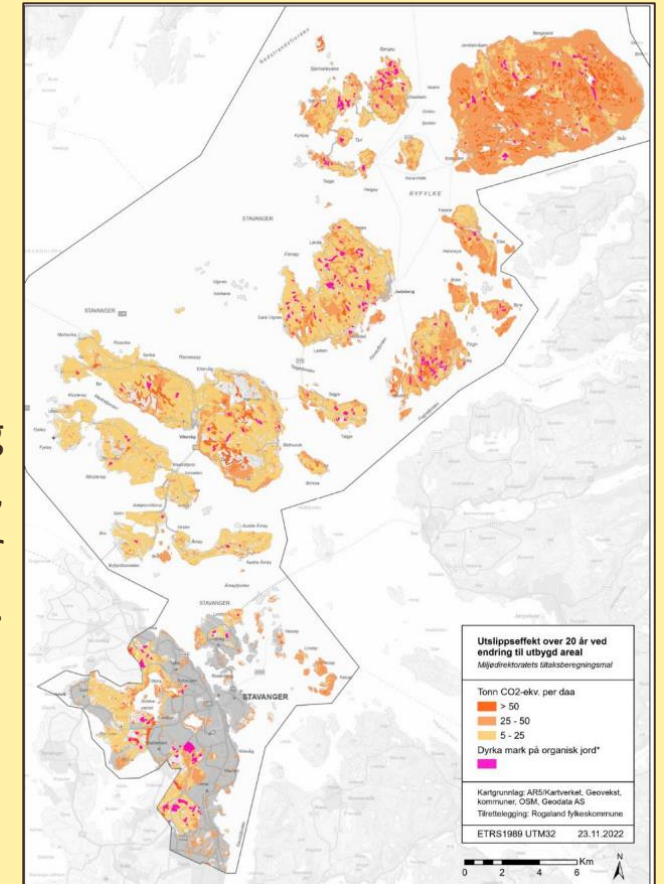

Utsnitt fra temakart naturmangfold i kommuneplan

Temakart naturmangfold - unngå tiltak i områder med viktige naturverdier

Kart over karbonrike arealer og naturverdier (myr, våtmark, skog) skal legges til grunn for planer og prosjekter.

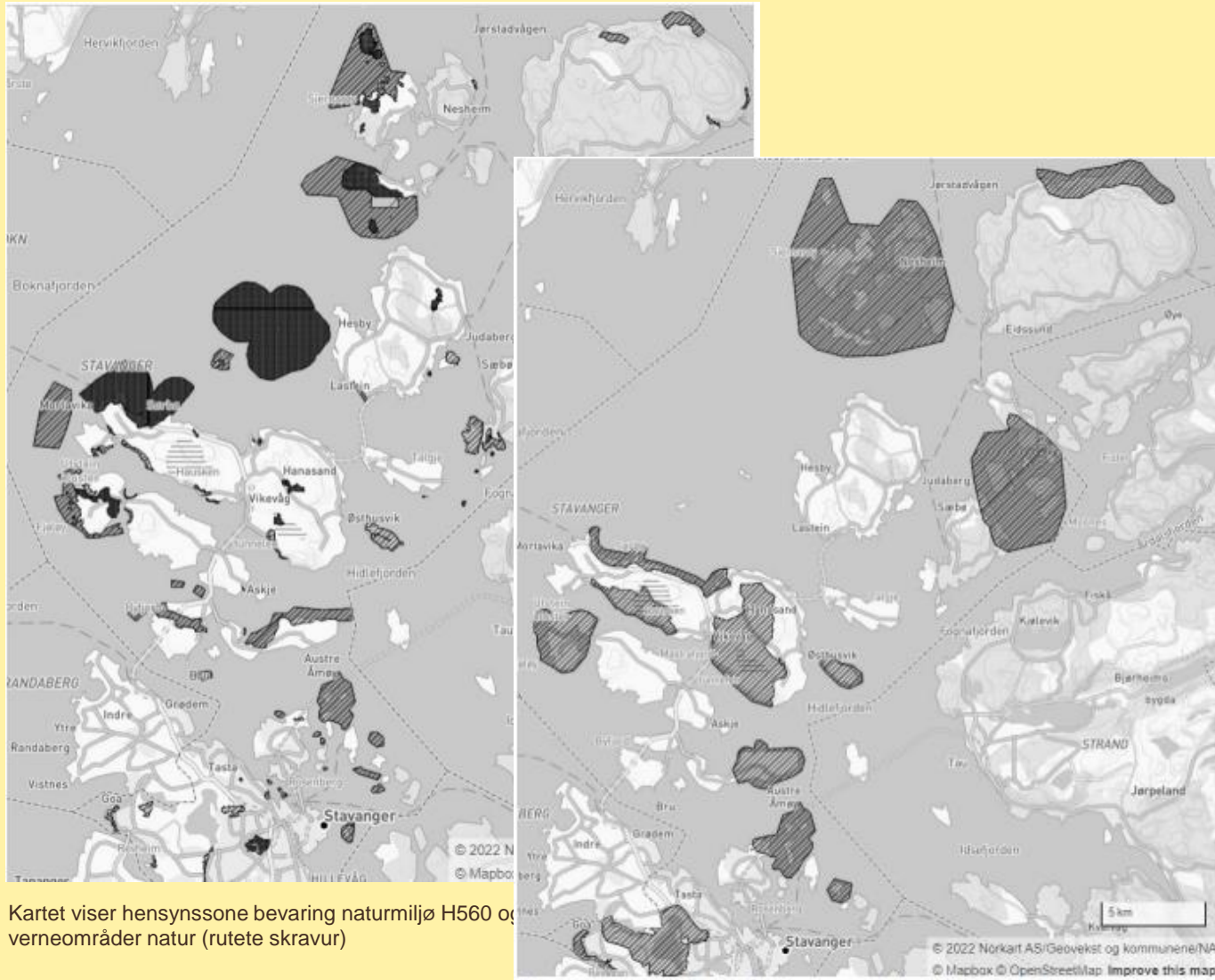
- Naturmangfold: Bekkeutløp sjørret
- Naturmangfold: Hule eiker
- Naturmangfold: Naturtyper DN13
- Naturmangfold: Naturtyper DN19
- Naturmangfold: Naturtyper NiN
- Naturmangfold: Viltområder

Temakart karbonholdige arealer i kommuneplanen

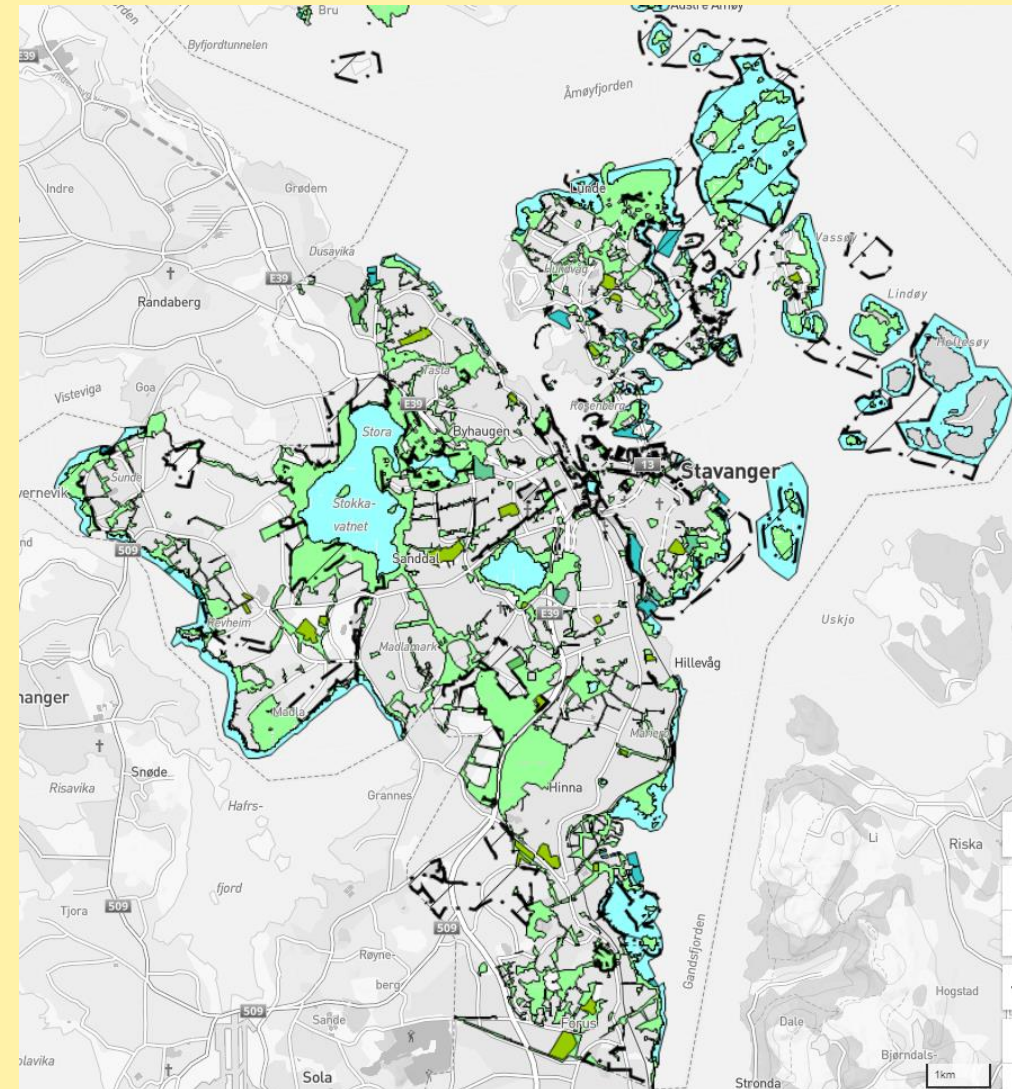
1. Konsekvenser for naturmangfold og landskapsøkologiske sammenhenger skal utredes og vurderes i alle planer og prosjekter. Temakart naturmangfold (flere kartbaser), og illustrasjonskart/temakart for karbonrike arealer skal legges til grunn for vurderingene og plan- og byggesaksbehandlingen.

Natur og landskap i plankartet

Kartet viser hensynssone bevaring naturmiljø H560 og verneområder natur (rutete skravur)

Kartet viser hensynssoner landskap H570.

Temakart grønstruktur som viser «grønne» arealformål og relevante hensynssoner.

Andre viktige bestemmelser i kommuneplanen

1.7 Bestemmelser og retningslinjer om naturmangfold, blågrønne strukturer, trær og arealnøytralitet for naturverdier

(Pbl. § 11-9, pkt 6, 8)

Bestemmelser om naturmangfold og blågrønne strukturer:

1. Konsekvenser for naturmangfold og landskapsøkologiske sammenhenger skal utredes og vurderes i alle planer og prosjekter. Temakart naturmangfold (flere kartbaser), og illustrasjonskart/temakart for karbonrike arealer skal legges til grunn for vurderingene og plan- og byggesaksbehandlingen.
2. For temakart naturverdier (flere kartbaser) gjelder: I områder med svært stor verdi tillates ikke tiltak som kan forringe naturverdiene. I områder med stor verdi skal det foreligge særlige grunner for å tillate tiltak som kan forringe naturverdier. I områder med middels verdi skal tiltak som kan forringe naturverdiene søkes unngått.
3. Temakart grønnstruktur legges til grunn for planlegging, utvikling og forvaltning. Sammenhengende blågrønne strukturer skal ivaretas, og vurderes etablert der det mangler sammenhenger. Konsekvenser for blågrønne strukturer skal vurderes i alle plan- og byggesaker.

Bestemmelser om trær:

4. Hule eiker: Eiketrær med en stammeomkrets på minst 200cm i brysthøyde eller hule eiketrær med stammeomkrets på minst 95cm, frittstående eller i skog, skal bevares i forvaltning og ved tiltak.
5. Trær med stammeomkrets over 90 cm målt 1 meter over terreng samt kullede/formskårne trær i boligområder, byrom og gater i bysone A skal bevares. Felling av slike trær krever søknad om dispensasjon fra kommuneplanen. Kommunen kan etter skriftlig forespørsel gjøre unntak dersom det dokumenteres at trær utgjør en fare for liv, helse eller betydelig skade på materielle verdier. Ved felling av trær kan disse kreves erstattet.
6. Ved tiltak i offentlige områder skal eksisterende vegetasjon og trær bevares fremfor å erstattes.

7. Ved utarbeidelse av nye reguleringsplaner skal alltid eksisterende vegetasjon og trær inkludert rotsone kartlegges. Verdifull vegetasjon skal legges til grunn for planen og sikres i plankart og bestemmelser. Det skal stilles krav om utarbeidning av tiltaksplan for ivaretagelse av eksisterende trær, og det skal settes av tilstrekkelig areal til nye trær i rekker, grupper eller enkeltvis.

8. Fremmede arter skal bekjempes. I forbindelse med regulering skal fremmede arter registreres. Plan for håndtering og bekjempelse av fremmede arter skal fastsettes i reguleringsbestemmelsene. For å hindre spredning av uønskede fremmede arter, skal håndtering av masser foregå i tråd med forskrift om fremmede organismer.

2. Viktig natur-som myrområder og viktige naturtyper som boreonemoral regnskog, kystlynghei, myr, slåtteenger og naturbeitemark, særlig sukkertareskog (sterkt truet) og andre rødlista naturtyper på land og i sjø bør ivaretas og skjermes mot inngrep (Jf. rødlisten for naturtyper, Artsdatabanken)

3. Ved planlagte tiltak på karbonrike arealer (jf. Illustrasjonskart/temakart) bør klimagasseffekten fra arealbruksendringer kvantifiseres og beregnes ihht. anerkjent metodikk (direkte utslipp og redusert optak).

4. Vedtatt strategi for bytrær [Forvaltningsplan for bytrær | Stavanger kommune](#) legges til grunn for bevaring og videreutvikling av bytrær som en del av bynaturen.

5. Ved behandling av byggesaker eller dispensasjoner bør det foretas en vurdering av om berørte trær kan felles eller utsettes for inngrep i krone eller rotsone.

6. Langs gatestrekninger hvor det i dag ikke er trær bør det ved større tiltak plantes nye trær.

[bestemmelser-og-retningslinjer.pdf \(stavanger.kommune.no\)](#)

Trær er viktig for trivsel, bybilde og bynatur

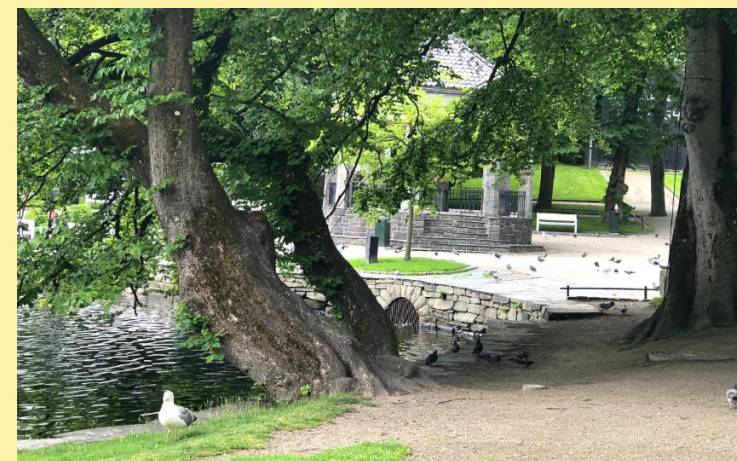
6. Ved tiltak i offentlige områder skal eksisterende vegetasjon og trær bevares fremfor å erstattes.

7. Ved utarbeidelse av nye reguleringsplaner skal alltid eksisterende vegetasjon og trær inkludert rotsone kartlegges. Verdifull vegetasjon skal legges til grunn for planen og sikres i plankart og bestemmelser. Det skal stilles krav om utarbeidning av tiltaksplan for ivaretagelse av eksisterende trær, og det skal settes av tilstrekkelig areal til nye trær i rekker, grupper eller enkeltvis.

4. Vedtatt strategi for bytrær [Forvaltningsplan for bytrær | Stavanger kommune](#) legges til grunn for bevaring og videreutvikling av bytrær som en del av bynaturen.

5. Ved behandling av byggesaker eller dispensasjoner bør det foretas en vurdering av om berørte trær kan felles eller utsettes for inngrep i krone eller rotsone.

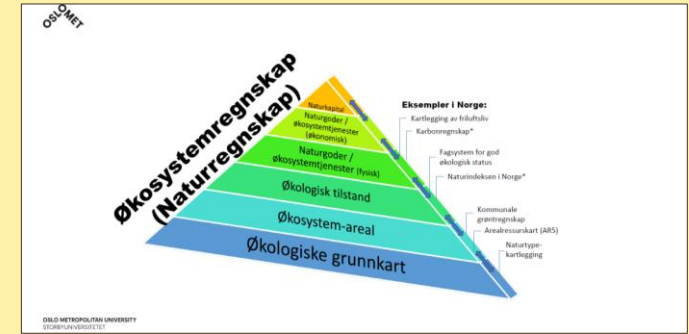
6. Langs gatestrekninger hvor det i dag ikke er trær bør det ved større tiltak plantes nye trær.

Naturpotensialkart og restaurering

Naturpotensialkart:

- Finne arealer som har potensiale til forbedring
- Viktig grunnlag for naturrestaurering og arealnøytralitet
- Kan brukes til økologisk kompensasjon for tiltak
- Incentiv for grunneiere

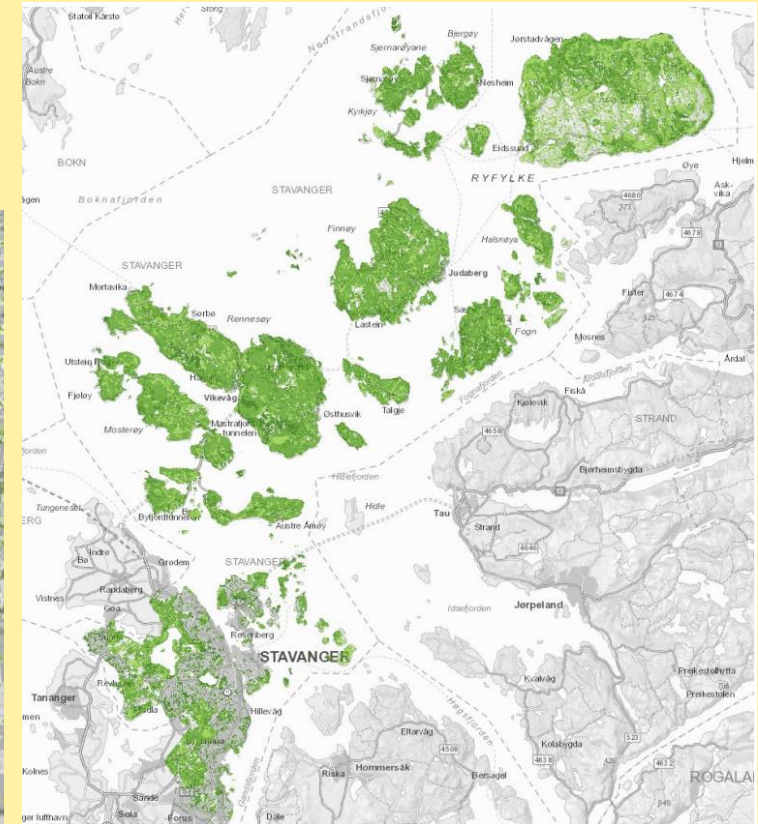

FERDOPPRYGREP	SLIK	IKKE SLIK
Avstand		
Størrelse		
Form		
Arealvariasjon		
Korridorer		
Buffersone		
Biotopmangfold		
Ålder	Ta vare på gamle biotoper	Rotere all eksisterende natur, for så å plante ny
Kanteffekt		

Økologiske sammenhenger er viktig

Bruke mest mulig eksisterende data

Potensielle områder for pollinerende insekter

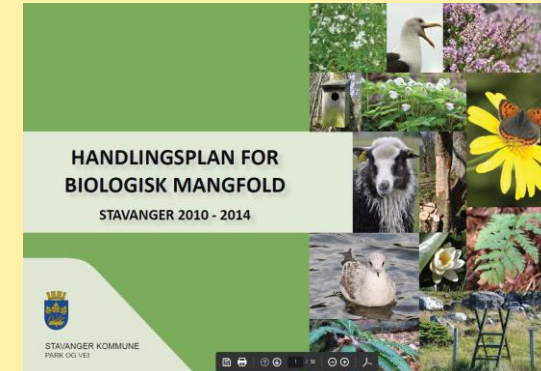
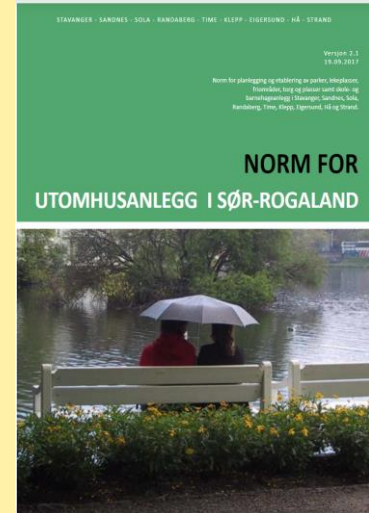
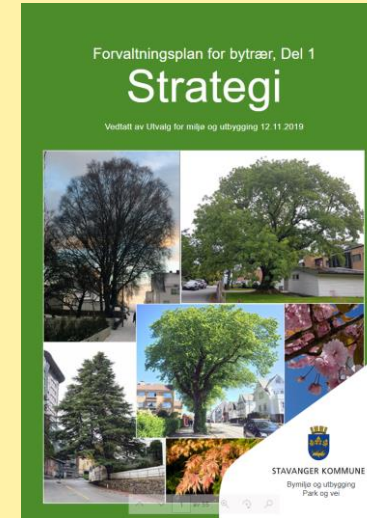
Veien videre...

Grønn plan del 1

Grønn plan del 2 –
under arbeid

Takk for oppmerksomhet

